

V L A A M S   P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

13 november 2001

**ONTWERP VAN DECREET**

**houdende instemming met de Euromediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië anderzijds, de bijlagen I tot VII, de protocollen 1 tot 4 en de slotakte, ondertekend in Brussel op 24 november 1997**

**VERSLAG**

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden  
uitgebracht door de heer Patrick Hostekint**

*Samenstelling van de commissie :*

*Voorzitter :* de heer Luc Van den Brande.

*Vaste leden :*

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Johan Sauwens.

*Plaatsvervangers :*

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

---

*Zie :*

**766** (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

## INHOUD

Blz.

|                                                                                                                                                             |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| I. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid ..... | 4 |
| I.1. Het Euromediterrane beleid .....                                                                                                                       | 4 |
| I.2. De overeenkomst met Jordanië in het ruimere Euromediterrane kader .....                                                                                | 4 |
| I.3. Betrekkingen tussen Vlaanderen en Jordanië .....                                                                                                       | 4 |
| I.4. Schets van het partnerland .....                                                                                                                       | 4 |
| A. Politieke situatie .....                                                                                                                                 | 4 |
| B. Economische situatie .....                                                                                                                               | 5 |
| II. Algemene bespreking .....                                                                                                                               | 6 |
| II.1. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau .....                                                                                                        | 6 |
| II.2. Tussenkomst van de heer Frans Ramon .....                                                                                                             | 6 |
| II.3. Tussenkomst van de heer Johan Weyts .....                                                                                                             | 6 |
| III. Stemmingen .....                                                                                                                                       | 7 |
| III.1. Artikelsgewijze stemming .....                                                                                                                       | 7 |
| III.2. Stemming over het geheel .....                                                                                                                       | 7 |

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op datum van 25 oktober 2001 het ontwerp van decreet tot instemming met de Euromediterrane associatie-overeenkomst met het koninkrijk Jordanië besproken. Het ontwerp in kwestie werd unaniem goedgekeurd.

## **I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PAUL VAN GREMBERGEN, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID**

### **I.1. Het Euromediterrane beleid**

De minister vangt zijn uiteenzetting aan met een korte historische achtergrondschets van het beleid van de Europese Unie tegenover de niet-lidstaten van de mediterrane zone. Zo wijst hij erop dat de Europese Gemeenschap reeds sinds de tweede helft van de jaren zeventig samenwerkingsovereenkomsten heeft gesloten met een aantal mediterrane landen. Die overeenkomsten kaderen in een streven van de Europese Unie haar mediterrane beleid te versterken. EU-streven waarvan de grote richtsnoeren werden herbevestigd en vastgelegd door de Europese Raden van Essen (9 en 10 december 1994) en Cannes (26 en 27 juni 1995). Hoofddoelstelling van dit Europese beleid is een nieuwe dimensie te geven aan het partnerschap met de landen in het Middellandse Zeegebied en bij te dragen tot de ontwikkeling van deze regio door mee te werken aan het tot stand brengen van een klimaat van vrede, veiligheid en stabiliteit. Doelstelling die, gezien de huidige ontwikkelingen in het Israëlisch-Palestijns conflict en in de Arabische wereld in het algemeen, belangrijker is dan ooit.

### **I.2. De overeenkomst met Jordanië in het ruimere Euromediterrane kader**

De minister wijst er daarna op dat de voorliggende overeenkomst binnen deze ruimere optiek een algemeen en evenwichtig kader creëert waarbinnen de banden met Jordanië verder kunnen aangehaald worden. Als basis voor de wederzijdse betrekkingen gelden : wederkerigheid, partnerschap, gezamenlijke ontwikkeling, evenals eerbied voor de beginselen van de democratie en de mensenrechten. Op basis van die set van beginselen brengt de overeenkomst tussen de verdragspartijen zowel een regelmatige politieke dialoog als een vrijhandelszone

tot stand. Verder wordt de samenwerking op economisch, commercieel, sociaal en financieel gebied uitgebreid of geïntensifieerd.

### **I.3. Betrekkingen tussen Vlaanderen en Jordanië**

Specifiek voor wat Vlaanderen betreft laat minister Van Grembergen opmerken dat Jordanië niet tot de prioritaire buitenlandse partners van Vlaanderen behoort. De officiële contacten met Vlaanderen zijn dientengevolge dan ook nagenoeg onbestaande. Er is wel een Vlaamse economische en handelsattaché in Beiroet wiens actiegebied zich ook tot Jordanië uitstrekt.

### **I.4. Schets van het partnerland**

#### *A. Politieke situatie*

De minister schetst daarna kort de politieke en economische achtergronden van de verdragspartner.

Het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië is ruwweg zes keer zo groot als Vlaanderen, en telt ongeveer 5 miljoen inwoners. Het land werd onafhankelijk op 25 april 1946. Volgens de grondwet van 1952 is Jordanië een constitutionele monarchie. Koning Abdallah II volgde in februari 1999 zijn overleden vader, koning Hoessein, op die bijna 47 jaar over het land regeerde.

De minister laat daarna opmerken dat Jordanië een, naar Westerse normen, wat eigenstandig systeem van politieke verantwoordelijkheden heeft uitgedokterd. Jordanië heeft in beginsel een klassiek tweekamerstelsel. Maar daar waar het Huis van Afgevaardigden 80 verkozen leden telt, bestaat de Senaat uit 40 door de koning benoemde voor-  
aanstaanden.

De meest recente verkiezingen dateren van 1997. Ze werden echter geboycot door de oppositie uit protest tegen de nieuwe kieswet. In juli 2001 werd een nieuwe tijdelijke kieswet bekrachtigd die het aantal zetels in het Huis van Afgevaardigden op 104 brengt en het aantal kiesdistricten verhoogt van 21 naar 45. In die kieswet zijn ook een aantal procedurele veranderingen vastgelegd.

Op 18 juni 2000 benoemde de koning een nieuwe regering die onder leiding staat van premier Ali Abu Al-Ragheb. Opmerkelijk daarbij is wel dat de ministers niet noodzakelijkerwijze tot een politieke partij behoren. Daarenboven is het zo dat de Nationale Vergadering de wetten die reeds door de

koning zijn goedgekeurd nog slechts kan bekrachtigen. Toch kan zij een motie van wantrouwen tegenover de regering indienen. Dat kan dan eventueel leiden tot de aanstelling van een nieuwe regering.

Al bij al is het Jordaanse regime echter wel degelijk stabiel te noemen. De ordetroepen hebben de situatie duidelijk onder controle. Hetgeen echter niet belet dat de autochtone en allochtone Palestijnen door hun loutere aantal een latent, maar ook permanent gevaar vormen voor het interne evenwicht van het land. Deze reeds bestaande spanningen bij de bevolking namen recent overigens nog toe ten gevolge van de huidige crisis in het Israëlisch-Palestijns vredesproces. Daarnaast is er trouwens ook sprake van een toenemende sociale druk die het gevolg is van een aantal economische hervormingen die het leven steeds moeilijker maken voor een steeds groter deel van de middenklasse.

De minister wijst er daarna op dat ook op het vlak van de mensenrechten de situatie in Jordanië vrij behoorlijk te noemen is, vooral in vergelijking met andere landen in de regio. De Jordaanse regering zet zich overigens in voor een verdere verbetering. Het gevangenisregime is redelijk goed, ook voor de – weinige – politieke gevangenen. De koning installeerde ook een koninklijke commissie voor de mensenrechten die wordt voorgezeten door de koningin.

Wel dient opgemerkt dat vrouwen nog steeds een enigszins achtergestelde positie innemen in het openbaar leven. Met name het op de sharia gebaseerde familierecht discrimineert vrouwelijke erfgenamen en stelt de getuigenis van twee vrouwen gelijk aan die van één man. Ook krijgen vrouwen lagere sociale uitkeringen en hebben ze beperktere pensioenrechten. Ten slotte staan er ook nog altijd relatief lage straffen op zogenaamde "honour killings" d.w.z. vrouwen die vermoord worden door mannelijke familieleden omdat zij de eer van de familie hebben geschaad. Alles bij elkaar zijn de vrouwen in het dagdagelijkse leven echter niet het slachtoffer van speciale discriminaties.

De koning dringt aan op een privatisering van de pers, en dus op een grotere autonomie tegenover de machthebbers. De persoon van de koning en de godsdienst mogen echter op geen enkele manier bekritiseerd worden. Betogingen zijn insgelijks toegelaten, met dien verstande dat sinds het begin van de nieuwe intifada in Palestina, in november 2000, alle pro-Palestijnse betogingen verboden zijn.

Vanaf zijn aantreden legde koning Abdallah grote nadruk op goede relaties met de andere Arabische landen, en dat niettegenstaande het vredesverdrag dat Jordanië in 1994 sloot met Israël. In het Israëlisch-Palestijns conflict wil Jordanië de rol van bemiddelaar spelen en steunt het de houding van de Europese Unie.

### *B. Economische situatie*

De minister preciseert dat de hulp vanwege de EU in 1999 opliep tot ongeveer 495 miljoen euro (of circa 20 miljard BEF). In het kader van MEDA I (het MEDA-programma is het voornaamste financiële instrument van de EU voor de tenuitvoerlegging van het Euromediterrane partnerschap) ontving Jordanië van 1996 tot 1999 547 miljoen euro (ongeveer 22 miljard BEF) en in het kader van MEDA II werd een actieplan 2000-2006 opge maakt. Op 11 april 2000 werd Jordanië overigens lid van de Wereldhandelsorganisatie (WHO), terwijl het in november van dat jaar eveneens een vrijhandelsakkoord met de Verenigde Staten ondertekende.

Verder wijst de minister erop dat de Jordaanse economie, in tegenstelling met de hoge economische groei die na de Golfoorlog vanaf 1993 werd geregistreerd, sedert 1997 maar zeer beperkt meer is gegroeid. De economische groei is daarenboven ook achtergebleven op de hoge bevolkingsgroei, zodat de armoede de facto is toegenomen. Koning Abdallah wil dan ook bijzonder veel aandacht besteden aan de economische ontwikkeling van zijn land. Verschillende maatregelen moeten de economie moderniseren en buitenlandse investeerders aantrekken. Op het gebied van de overheidsfinanciën komt de terugbetaling van de schuld op de eerste plaats, en op fiscaal vlak wil de regering de BTW invoeren en de basis van de inkomstenbelastingen verruimen.

Met 19% is India de voornaamste exportpartner van Jordanië, terwijl de invoer voor ruim 21% uit Irak komt. De BLEU voerde in 2000 voor ruim 3,5 miljard BEF (ongeveer 87 miljoen euro) uit naar Jordanië. Het ging daarbij voornamelijk om landbouw- en voedingsproducten, chemische producten en machines. De invoer bedroeg ongeveer 120 miljoen BEF (ongeveer 3 miljoen euro). Meer dan 75 percent bestond uit chemische producten.

Afsluitend benadrukt minister Paul Van Grembergen nogmaals dat Jordanië – als factor van stabiliteit – een politieke sleutelrol vervult in het geopolitieke spel dat in die regio van het Midden-Oosten wordt gevoerd. Daarenboven tendeert het duide-

lijk in steeds toenemende mate naar de ontwikkeling van een democratisch georiënteerde samenleving. Democratie die weliswaar niet geheel op Westerse leest geschoeid is, maar die naar de normen van die regio zeer vooruitstrevend is. Omwille van die twee redenen verdient het land volgens de minister dan ook ten volle onze politieke appreciatie, die tot uitdrukking kan gebracht worden via de goedkeuring van het voorliggende Euromediterrane associatie-akkoord.

## II. ALGEMENE BESPREKING

### II.1. Tussenkost van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau verklaart ten volle en onvoorwaardelijk achter dit associatie-akkoord met Jordanië te staan. Het land verdient niet alleen maximale steun omwille van zijn algemene pro-Westerse opstelling, maar ook omwille van de stabiliserende en modererende rol die het onmiskenbaar speelt in de problematiek van het Midden-Oosten.

Het slaagt er daarenboven ook vrij behoorlijk in om de aldaar gevestigde Palestijnen (autochtoon dan wel ingeweken) in toom te houden, zonder daarbij te vervallen in de praktijken van een politiestaat. Een aantal andere Arabische landen uit de regio kunnen daar volgens de heer Platteau een voorbeeld aan nemen.

Dat het geen prioritaire partner voor het Vlaams buitenlands beleid is, belet overigens niet dat er wel degelijk – direct dan wel indirect – economische contacten zijn. Zo drijft onder andere UCB nogal wat handel met Jordanië.

### II.2. Tussenkost van de heer Frans Ramon

Voor de heer Frans Ramon is het duidelijk dat deze overeenkomst in eerste instantie van groot politiek belang is, en wel omdat hij meer stabiliteit kan helpen brengen in een erg onrustige regio.

<sup>1</sup> Advies 31.598/1, 10 mei 2001, van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State bij het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Euromediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië anderzijds, ondertekend in Brussel op 24 november 1997, *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001*, nr. 766/1, 17.

### II.3. Tussenkost van de heer Johan Weyts

De heer Johan Weyts wenst de aandacht van de commissieleden te vestigen op een technische bemerking die de Raad van State heeft geformuleerd in zijn advies<sup>1</sup> bij het voorliggende decreet. Volgens de Raad van State zou namelijk niet voldaan zijn aan een aantal voorafgaande vormvereisten. Meer bepaald gaat de Raad van State ervan uit dat, omdat het voorontwerp van decreet "strekt tot goedkeuring van een overeenkomst waarin bepalingen zijn opgenomen die een sociaal-economische dimensie hebben of die betrekking hebben op aangelegenheden inzake onderwijs, beroepsopleiding en milieubescherming", het ontwerp in kwestie voorafgaandelijk ook voor advies had moeten voorgelegd worden aan de diverse in die sectoren bestaande Vlaamse adviesorganen. In het bijzonder zou het daarbij gaan om de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen), de VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) en de MINA-raad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen). Dit alles op basis van de overweging dat een instemmingsdecreet sowieso niet los kan worden gezien van de inhoud van het erdoor goed te keuren verdrag.

De heer Weyts verklaart zich dienaangaande volledig te kunnen terugvinden in de weigering van de Vlaamse regering om het advies van de Raad van State op dit punt te volgen. De weerlegging van de argumentatie van de Raad van State zoals die werd opgenomen in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001*, nr. 766/1, 9) kan hem argumentatief én juridisch volledig overtuigen.

Ook vanuit praktisch oogpunt ware een en ander trouwens niet of nauwelijks haalbaar, laat staan wenselijk. Mocht de Vlaamse regering in deze de Raad van State gevolgd zijn, dan zou het veelvoud aan vereiste adviezen (de meeste verdragen omvatten immers meerdere materies) onvermijdelijk tot een steeds maar toenemende vertraging in het intern-Belgische goedkeuringsproces hebben geleid. Dit nog los van de bedenking dat de meeste adviesorganen in kwestie – in de huidige stand van zaken – waarschijnlijk ook niet of nauwelijks adequaat zijn toegerust voor de taak van het analyseren van, en adviseren over, de meest uiteenlopende internationale instrumenten. Het sowieso al behoorlijk complexe binnen-Belgische gedeelte van het ratificatiegebeuren dreigt op die manier helemaal vast te lopen ten gevolge van cumulatieve vertragingen. Iets wat onze internationale reputatie zeker geen goed zou doen.

De heer Johan Weyts laat ten slotte ook nog opmerken dat de basisrationale die ten grondslag ligt aan de voorafgaande adviesverplichting bij gewone ontwerpen van decreet, hier in wezen ook volledig ontbreekt. Daar waar dergelijke adviezen in principe nog gebruikt kunnen worden om gewone voorontwerpen van decreet nog tijdig bij te sturen, is zulks hier volkomen uitgesloten. Eenmaal het verdrag ondertekend is, is de tekst ervan immers onherroepelijk vastgelegd. Noch de regering (behoudens in de hypothese van een heronderhandeling met instemming van alle betrokken verdragspartijen), noch het parlement, kunnen in de loop van de goedkeuringsprocedure nog wijzigingen aanbrengen.

Afsluitend formuleert de heer Weyts de bedenking dat het misschien een goed idee ware om deze dwaalweg eens en voorgoed af te sluiten, door aan de Vlaamse regering de suggestie te doen om de decreten op de verschillende Vlaamse adviesorganen derwijze aan te passen dat internationale, transnationale en supranationale instrumenten aan hun (verplichte) adviesverlening zouden worden onttrokken.

### III. STEMMINGEN

#### III.1. Artikelsgewijze stemming

##### Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van 10 stemmen.

##### Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van 10 stemmen.

#### III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de Euromediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië anderzijds, de bijlagen I tot VII, de protocollen 1 tot 4 en de slotakte, ondertekend in Brussel op 24 november 1997" ten slotte eveneens bij unanimiteit van 10 stemmen aangenomen.

*De verslaggever,*

*De voorzitter,*

Patrick HOSTEKINT    Luc VAN DEN BRANDE

---